

[Indenrigsministeren.]

udsendte Plakater indeholdte Instruktioner; havde denne Sag længe været fremme, og der havde været ført Forhandlinger med Dansk Luftværnsforening om Udsendelse af en Oplysningspjece, en Opgave, som man ansaa for naturlig for Foreningen, men meget — det skal jeg erkende — talte i øvrigt for under normale Forhold, at Oplysningsarbejdet burde vente, indtil alle Planerne var færdige. Som Følge af de særlige Forhold blev det imidlertid nødvendigt at have Oplysningsmaterialet rede, og Chefen for det civile Luftværn udarbejdede da en Pjece til Udsendelse under den — jeg understreger særlige — Situation. Pjecen blev sat, Trykningen paabegyndt og Distributionen tilrettelagt, saaledes at Pjecen med kortest muligt Varsel kunde udsendes paa det Tidspunkt, dette maatte anses for rigtigt. Samtidig forberedtes dog Udsendelse af Pjecen med saadanne Ændringer, at den egnede sig til Udsendelse naarsomhelst, og det er denne Pjece, der nu i den forløbne Tid er blevet udsendt.

Paa Grundlag af de udsendte Instruktioner udførtes der af Myndighederne et meget betydeligt Arbejde, der gav sig Udslag i ret omfattende Sikkerhedsforanstaltninger; saaledes for Københavns Vedkommende: Oprettelse og Udrustning af Hjelpebrandvagter, Oprettelse af Sorterings- og Afvaskningsstationer; og paa mange af Landets Hospitaler blev, som jeg nævnte, truffet meget effektive Sikringer, ligesom ogsaa Politiet forberedte sig grundigt.

Under Hensyn til, at den pligtmæssige Gennemførelse af den meget vigtige Husvagtordning — det drejer sig om maaske 100 000 Husvagter — vilde tage Tid, rettedes Henvendelse til Luftværnsforeningen, der for Tiden er i Gang med paa Frivillighedens Grund at etablere Husvagter i Ejendomme.

Jeg skal nu sige et Par Ord om det særlige Gasmaskespørgsmaal, idet jeg maa erindre om denne Sags specielle Udvikling. Den saakaldte Gaskommission udtalte i sin Betænkning:

„I den almindelige Diskussion om Civilbefolkningens Beskyttelse mod Gasangreb har Spørgsmaalet om Befolkningens Forsyning med Gasmasker indtaget en fremtrædende Plads, og Kommissionen har derfor underkastet Spørgsmaalet en nøje Overvejelse. Der er i Kommissionen Enighed om at fraraade Tanken om at forsyne den almindelige Civilbefolkning med Gasmasker. Rent bortset fra den med Anskaffelsen forbundne betydelige Bekostning maa Tan-

ken fraraades, allerede fordi den Træning og tekniske Forstaaelse, som er nødvendige Forudsætninger for, at Masken med Nytte kan bruges, ikke er til Stede og ej heller kan tilvejebringes. I Stedet for at blive et virksomt Værn for Befolkningen vilde dette Middel derfor kun skabe en falsk Tryghedsfølelse.“

Den svenske Luftværnskommission, der afgav sin Betænkning to Aar senere, i 1937, stillede sig paa ganske samme Standpunkt.

Jeg kunde nævne Eksempler fra en anden Kreds af Stater, f. Eks at den af det belgiske Ministerraad approberede Instruks for Civilbefolkningens Beskyttelse af 1934 udtaler, at personlig Beskyttelse ved Hjælp af Gasmasker kun er nødvendig for Personer, der skal opholde sig udendørs i udsatte Omraader.

Den danske Rigsdag tiltraadte enstemmigt denne Opfattelse i 1935, og i den danske Lov af 1935 indsattes derefter følgende Bestemmelse:

„Gasmasker og andre Genstande, der angives at kunne yde den civile Befolkning Beskyttelse mod Følgerne af Angreb med kemiske Krigsmidler o. lign., maa ikke fremstilles, indføres eller forhandles uden forud indhentet Godkendelse af Indenrigsministeren, som kan fastsætte nærmere Regler i Henseende til, paa hvilke Maader og til hvilke Priser de maa bringes i Handelen.“

Paa Grundlag af denne Bestemmelse, der indsat i 1935-Loven, besluttede Indenrigsministeriet at anmode Hærens tekniske Korps om at fremstille en Civilmaske til Brug for en Del af Hjælpemandskabet, men ogsaa med det Formaal, at de Borgere, der ønskede at købe den, kunde faa Adgang dertil. Hærens tekniske Korps paabegyndte derefter Arbejdet og Eksperimenterne vedrørende Fremstillingen af denne Maske, og den Model, man efterhaanden enedes om, og som i Aar er forelagt Ministeriet til Godkendelse, er derefter godkendt. Der har i Pressen været fremsat den Anskuelse, at jeg skulde have villet forhindre de Borgere, der maatte ønske det, i at faa en Maske. Dette er usandt, og jeg skal i saa Henseende dokumentere det Standpunkt, jeg her har indtaget.

Jeg blev i 1936 angrebet af forskellige Fredsorganisationer i Anledning af, at Hærens tekniske Korps var gaaet i Gang med Fremstilling af den civile Gasmasker. I en Svarskrivelse fra mig til de paagældende Foreninger anførte jeg derefter, at der i Gaskommissionens Betænkning var fremsat følgende enstemmige Udtalelse —